08

කාරක

භාෂා භාවිතය අර්ථවත් වන්නේ එහි ව්‍යාකරණය නිසි ලෙස හඳුනාගෙන අවශ්‍ය පරිදි ගැළපීමෙන් ය. එහිදී ඒ ඒ ව්‍යාකරණාංගවලට තිබෙන වටිනාකම් නිසි ලෙස හඳුනා ගෙන තිබීම අතිශය වැදගත් ය.

භාෂාවේ සමහර ව්‍යාකරණාංග භාවිතයේ පැවතිය ද ඒවායෙහි නියමාකාර සැකැස්ම හා වටිනාකම් පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැතිකම භාෂාවේ ඉදිරි පැවැත්ම විෂයෙහි අයහපත් බලපෑම් ඇති කරයි. කාරක යනු එසේ විශේෂයෙන් හඳුනා ගෙන භාවිතයට ගත යුතු ව්‍යාකරණාංගයකි. මෙම පාඩමෙන් සිදු කෙරෙන්නේ කාරක පිළිබඳ විමසා බැලීම යි.

දසුනක අසිරිය

ඓතිහාසික මහියංගණ මහා විහාරීය ශ්‍රී ධම්මතිලක මහ පිරිවෙණේ වාර්ෂික අධ්‍යාපන චාරිකාව මෙවර සංවිධානය කරනු ලැබුවේ කොත්මලේ මහ සෑරදුන් වන්දනා කිරීමට හා කොත්මලේ ජලාශය නැරඹීම සඳහා යාමට ය. සංවිධායක මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරගත් පරිදි අදාළ දින අධ්‍යාපන චාරිකාව නිම කළේ ගුරු-ශිෂ්‍ය දෙපිරිස ම විනෝදය සපිරි ආධ්‍යාපනික අත්දැකීම් රාශියක් ළඟා කර ගනිමිනි.

චාරිකාවෙන් පසු දින සිංහල පාඩම සඳහා 5 ශ්‍රේණියට පැමිණි සිංහල විෂය භාර ආචාර්ය චන්ද්‍රරත්න මහතා, පෙර දින නිමා කළ චාරිකාවේ සටහන් ඇතුළත් පොත් තමා වෙත ලබා ගත්තේ චාරිකාවට පෙර සිසුනට කළ දැනුම් දීම පරිදි ය.

සෑම ශිෂ්‍යයෙකු ම චාරිකාව සම්බන්ධ ව තබා ඇති සටහන් විවිධාකාර ඒවා විය. ඒ සටහන් තබා තිබුණේ කුමන හෝ ලද අත්දැකීමක් ඇසුරෙනි. ඒ අතර කොත්මලේ මහ සෑරදුන් පිළිබඳ තැබූ සටහන් බුද්ධාලම්බන ප්‍රීතිය ඇති වීමට හේතු විය. තව සටහනක වූයේ කොත්මලේ ඇති ඓතිහාසිකත්වය පිළිබඳව යි. ඒ අතර දුටුගැමුණු රාජ නාමය සිහිපත් කර තිබුණේ වීර රසය මතුවන ලෙස ය. කඳුගැට සහිත අවට පිහිටි ස්වාභාවික සෞන්දර්යය ද තවත් සිසු පිරිසකගේ නෙත් සිත් වශී කර ගත් බවට සඳහන් කර තිබූ සටහන් ද විය. ජලාශවේල්ල ගැන ද තමන් ලද විස්මිත අත්දැකීමක් ලෙස එක් සටහනක සඳහන් ව තිබිණ. ජලාශය ගැන තිබූ සටහන් බොහෝ ය. ඒ අතර එහි වූ නිල් දියවර ගැන සඳහන් ව තිබුණේ චිත්තාකර්ෂණීය දර්ශනයක් සිතෙහි සිතුවම් කරන අයුරිනි. ජලාශයේ ඉහළ ප්‍රදේශයේ කෙළි දෙලෙන් විසූ හංස ජෝඩුව ගැන ද එක් ශිෂ්‍ය හිමි නමක් අපූරු සටහනක් තබන්නට අමතක නො කළේ ය. මේ ආකාර වූ සෑම සටහනක් ම වැදගත්කමක් ඉසුලුවේ ය. ඒ නිසා ම චන්ද්‍රරත්න ගුරු මහතා ඒ සියල්ල ප්‍රශංසාත්මක ඇගයීමකට ලක් කළේ ය.

කවදත් සිංහල ව්‍යාකරණ පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන අම්පිටියේ සාරද ශිෂ්‍ය හිමියන්, කොත්මලේ ජලාශය නැරඹීමේදි දුටු සිදු වීමක් අලළා තැබූ සටහන චාරිකා සටහන් පොතක කිසිසේත් දක්නට නො ලැබෙන්නකි. චන්ද්‍රරත්න මහතා එය විමසිල්ලෙන් කියවන්නට වූයේ ඒ නිසා ය. එය මෙසේ වූ සටහනකි.

තොටියා ඔරුව පදියි.
තොටියා විසින් ඔරුව පදිනු ලැබේ.
තොටියා හබලෙන් ඔරුව පදියි.
මගියා තොටියාට ආහාර දෙයි.
මගියා තොටියාගෙන් වෙන් ව යයි.
තොටියා ජලාශයේ ඔරුව පදියි.

උක්ත සටහන තමා මෙදින මෙම පන්තියට සිදු කරන්නට සූදානමින් ආ සිංහල ව්‍යාකරණයට අදාළ **කාරක** පාඩමට අපූරු ලෙස ගැළපෙන ආධාරකයක් බව පැවසූ චන්ද්‍රරත්න ගුරු මහතා එම පාඩම මෙසේ අරඹන්නට විය.

- තොටියා **ඔරුව** **පදියි.**
- **තොටියා විසින්** ඔරුව **පදිනු ලැබේ.**
- තොටියා **හබලෙන්** ඔරුව **පදියි.**
- මගියා **තොටියාට** ආහාර **දෙයි.**
- මගියා **තොටියාගෙන්** **වෙන් ව යයි.**
- තොටියා **ජලාශයේ** ඔරුව **පදියි.**

මෙම වාක්‍යවල අවසානයේ ඇති ක්‍රියා මාලාව නිපදවීමට උපකාර වූයේ පිළිවෙළින් **ඔරුව, තොටියා විසින්, හබලෙන්, තොටියාට, තොටියාගෙන්, ජලාශයේ** යන නාම පද යි. ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාරී වූ නිසා එම නාම පද **කාරක** කමින් හඳුන්වනවා.

"කිරිය නිපැත්මට හේනෙන් මේ සකරුනම්"

යනුවෙන් සිදත් සඟරාවේ දක්වා තිබෙන්නේ එය යි. **බාලාවතාරයේ**

**"කරොති කිරියං නිප්පාදෙතීති කාරකං
කිරියා නිප්පත්ති නිමිත්තත්තායෝ"**

යනුවෙනුත්, **සාරස්වතයේ**

"ක්‍රියා සිද්ධ්‍යුපකාරකං කාරකං"

යනුවෙනුත් දක්වෙන පාඨයන්ගේ අර්ථය සිදත් සඟරා පාඨයේ දක්වෙන අර්ථය ම යි.

ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාර වන එම කාරක හය ෂට් කාරක ලෙස යි, හැඳින්වෙන්නෙ. පහත දක්වෙන්නේ එම කාරක හය යි.

කර්ම විභක්තිය	කර්ම කාරකය	කම් කරු
කර්තෘ විභක්තිය	කර්තෘ කාරකය	කතු කරු
කරණ විභක්තිය	කරණ කාරකය	කරණ කරු
සම්ප්‍රදාන විභක්තිය	සම්ප්‍රදාන කාරකය	සපදන් කරු
අවධි විභක්තිය	අවධි කාරකය	අවදි කරු
ආධාර විභක්තිය	ආධාර කාරකය	අදර කරු

සිදත් සඟරාවේ එය සඳහන් වන්නේ මේ විදිහට යි.

**කම් කතු කරණ හා
සපදන් අවදි අදර ද
මෙවියු විබත් සයටම
කරු නම් වියූ පඬුවෝ**

කර්ම කර්තෘ කරණ සම්ප්‍රදාන අවධි ආධාර යන විභක්ති හයට පණ්ඩිතයෝ කාරක යැ යි කියූහ.

මෙම කර්ම, කර්තෘ ආදි විභක්ති හය ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාර වන නිසා ඒවා **කාරක විභක්ති** කියල හඳුන්වනවා. ඒ වගේ ම

ආලපන - අලප්

සම්බන්ධ - සබඳ

යන විභක්ති දෙක ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාර නොවන නිසා ඒවා **අකාරක විභක්ති** කියල යි හඳුන්වන්නේ. ඊට හේතුව එම විභක්ති දෙකට ක්‍රියාවක් නිපදවීමේ හැකියාවක් නොමැතිකම යි.

ළමයාගේ පොත නැති විය

යන වැකියේ පොත සහ නැති විය යන ක්‍රියාව අතර සබඳතාවක් තිබුණත් **ළමයාගේ නැති විය** පද අතර අර්ථයක් නැත. ආලපන විභක්තිය හා ක්‍රියා ගැළපීමේදී ද සිදු වන්නේ මෙවැනි දෙයකි.

පොඩි හාමුදුරුවනේ, දැන් අපි හොයලා බලමු, මේ කාරක ඇසුරින් ක්‍රියා නිපදවෙන්නේ කොහොමද කියලා.

කර්ම කාරකය

කර්මය යනු ක්‍රියාවට යටත් වීම යි. කර්ම කාරකයේදී කර්මය ක්‍රියාව නිපදවීමට දායක වන්නේ ක්‍රියාවට යටත් වීම් වශයෙනි.

තොටියා ඔරුව **පදියි**

යන වාක්‍යයේ තොටියාගේ පැදීමට යටත් වන්නේ ඔරුව යි. මෙහි “ඔරුව” යනු කර්ම කාරක පදය යි. තොටියා යනු කර්තෘ කාරක පදය වේ. එහි තොටියා යන්න ප්‍රථමා විභක්තියට අයත් වන අතර ඔරුව කර්ම විභක්තියට අයත් වේ. පදියි යන ක්‍රියාව කිරීමට මෙම දෙදෙනා ම අවශ්‍ය වේ.

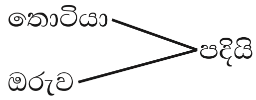

කර්තෘ කාරකය

ක්‍රියාව කිරීම් වශයෙන් කර්තෘ, ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාරි වෙනවා.

තොටියා **ඔරුව පදියි.**

යන වාක්‍යයේ කර්තෘ තොටියා ය. ඒ අනුව එය කර්තෘ කාරකය යි. ඔරුව කර්ම කාරක පදය වේ. තව ද තොටියා යන්න ප්‍රථමා විභක්තියට අයත් වන අතර ඔරුව යන්න කර්ම විභක්තියට අයත් වේ.

මෙම වාක්‍යය ම කර්ම කාරකයට හැරවීමේදී කාරකයන් මෙසේ පෙන්වා දිය හැකි ය.

තොටියා විසින් ඔරුව පදිනු ලැබේ.

මෙහි තොටියා විසින් යනු කර්තෘ කාරක පදය යි. ඔරුව යනු කර්ම කාරක පදය යි. විභක්ති පරීක්ෂා කිරීමේදී තොටියා විසින් යනු කර්තෘ විභක්තිය වන අතර ඔරුව යන්න ප්‍රථමා විභක්තියට අයත් වේ. සමස්ත වාක්‍යය කර්ම කාරක වේ.

තොටියා විසින්

පදිනු ලැබේ

ඔරුව

කරණ කාරකය

කර්තෘගේ ක්‍රියාව කිරීමට උදව් කිරීමෙන්, සහාය වීමෙන් "කරණ කාරකය" ක්‍රියාව නිපදවීම හා බැඳී පවතිනවා.

තොටියා හබලෙන් ඔරුව පදියි.

යන වැකියේ තොටියාට ඔරුව පැදීම සඳහා උදව් වන්නේ, සහාය වන්නේ "හබලයි" මෙහි "හබලෙන්" යනු කරණ කාරකය යි. තොටියා යනු කර්තෘ කාරකය යි. ඔරුව යනු කර්ම කාරකය යි. සමස්ත වාක්‍යය ම කර්තෘ කාරක වන අතර මෙහි සඳහන් කාරක තුන ම පදියි යන ක්‍රියාව සමග බැඳී පවති යි.

තොටියා

හබලෙන් පදියි

ඔරුව

සම්ප්‍රදාන කාරකය

සම්ප්‍රදාන යනු මනා දීම යන්න යි. ඒ දීම ලබන්නා හඟවන නාම පද යොදන්නේ සම්ප්‍රදාන කාරකයෙනි. ක්‍රියාර්ථය ලැබීම් වශයෙන් සම්ප්‍රදානය ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාරී වෙනවා.

මගියා තොටියාට ආහාර දෙයි

මෙහි තොටියාට යනු සම්ප්‍රදාන කාරක වෙයි. මගියා කර්තෘ කාරක පදය යි. අහාර කර්ම කාරක පදය යි. දෙයි යන ක්‍රියාව නිෂ්පාදනයට මෙම කාරක තුන ම අත්‍යවශ්‍ය ය.

මගියා

තොටියාට දෙයි

ආහාර

අවධි කාරකය

අවධි විභක්ත්‍යර්ථය වන්නේ වෙන්වීමේ සීමාව හැඟවීම යි. ක්‍රියාර්ථයේ පූර්ව සීමාව හැඟවීම් වශයෙන් අවධි කාරකය ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාරි වෙනවා. එම පද යොදන්නේ අවධි කාරකයෙනි.

මගියා තොටියාගෙන් වෙන් ව යයි.

යන වැකියේ මගියා තොටියාගේ සීමාවෙන් වෙන්වීමක් අර්ථවත් කෙරේ. තොටියාගෙන් යනු මෙහි අවධි කාරක පදය යි. මගියා කර්තෘ කාරක පදය යි.

මගියා
තොටියාගෙන් → වෙන්ව යයි

ආධාර කාරකය

ආධාර යනු දැරීම යි. ක්‍රියා නිපදවීමට දැරීම් වශයෙන් "ආධාර කාරකය" ක්‍රියා නිපදවීමට උපකාර වෙනවා.

තොටියා ජලාශයේ ඔරුව පදියි

යන වැකියට අනුව ජලාශයේ යනු ආධාර කාරක පදය යි. තොටියා යනු කර්තෘ කාරක පදය යි. ඔරුව කර්ම කාරක වේ. සමස්ත වාක්‍යය කර්තෘ කාරක වේ. පදියි යන ක්‍රියාව සිදුවීමට ඉහත කාරක තුන ම අනිවාර්ය වේ.

තොටියා
ජලාශයේ → පදියි
ඔරුව

කාරක, ඇසුරු කරගෙන ක්‍රියාව නිපදවෙන්නෙ කොහොමද කියල පොඩි හාමුදුරුවන්ට දැන් පැහැදිලියි නේද? ඒ වගේ ම පොඩි හාමුදුරුවනේ වාක්‍යයක ක්‍රියාවත් ඉහත සඳහන් කළ කාරකත් අතර මනා සම්බන්ධතාවක් තිබිය යුතු යි. "ක්‍රියා කාරක පද සම්බන්ධතාව" යනු එය යි.

ක්‍රියාව හා කාරක අතර සම්බන්ධයෙන් තොරව අර්ථවත් වාක්‍යයක් කිසි විටෙකත් සම්පාදනය නොවේ. මෙහි දී අවසාන ක්‍රියාව සමග පමණක් නොව පූර්ව ක්‍රියා, මිශ්‍ර ක්‍රියා අසම්භාව්‍ය ක්‍රියා ආදිය සමග ද කාරක අතර සම්බන්ධය තිබිය හැකි ය. සිදත් සඟරාවේ

ක්‍රියාකාරක පද සම්බන්ධයට සපයා ඇති නිදසුන මේ සඳහා හොඳට ම ප්‍රමාණවත් ය.

මුළු දෙට පා පිඬු කනා ඉකිළියේ සඳුන් කටින් පිස සඟනට දී බවෙන් මිදිණි.
(මුළුතැන්ගෙයි ජෝෂ්ඨයා කිරිබත් රන් භාජනයෙහි සඳුන් දරවලින් පිස සංඝයාට දී භවයෙන් මිදුණේ ය.)

මෙම කාරක හය නැවතත් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය. එනම්
ප්‍රධාන හා **අප්‍රධාන** කාරක වශයෙනි.

ප්‍රධාන කාරකය - කර්තෘ කාරකය

අප්‍රධාන කාරක - කර්ම, කරණ, සම්ප්‍රදාන, අවධි, ආධාර යනුවෙනි.

ඔන්න ඔය විදිහට තමයි පොඩි හාමුදුරුවනෝ "කාරක" පිළිබඳව අප අවබෝධය ලබා ගන්න ඕනි. අපේ සාරද පොඩි හාමුදුරුවන්ගේ චාරිකා සටහන අද අපේ පාඩම කරන්න ලොකු උදව්වක් උණා. ඒ වගේ අනිත් පොඩි හාමුදුරුවරුත් නිර්මාණාත්මකව හිතලා අලුත් - අලුත් වැඩ කරන්න හිතට ගන්න. අද අපේ පාඩම මෙයින් නිමා කරනවා.

සැම දෙනාට ම තෙරුවන් සරණ යි!

ක්‍රියාකාරකම 1

සුදුසු කාරක පද, දී ඇති පද අතරින් තෝරා මෙම වැකිවල හිස්තැන් පුරවන්න. කාරකය ද නම් කරන්න.

1. චරපුරුෂයා .... ඇතුළු නුවරට පිවිසියේ ය.
2. බුදුහු ආනන්ද තෙරුන් සමග .... චාරිකා කළහ.
3. මිහිඳු හිමියන් විසින් ලංකාවට .... ගෙනෙන ලදි.

4. ධර්මය දකින්නා .... ආලෝකයට යයි.

5. .... සිංහල බෞද්ධයෝ අවදි කරන ලදහ.

6. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයෝ .... සභාය පළ කළහ.

7. ගැල් නායකයා .... කතර තරණය කරයි.

8. මල්ලිකා දේවිය .... දහම් ඔවදන් දුන්නා ය.

9. .... කව්ජිත දිනවන ලදි.

10. කාලගෝල සත් වසරක් .... කළේය.

(අඳුරෙන්, කොසොල් රජුට, ප්‍රමුදිත විසින්, බුදුදහම, කුරුබිලියෙන්, මෙහෙකම්, තරු සලකුණෙන්, නාලන්දාවේ, සභාපතිතුමාට, අනගාරික ධර්මපාලතුමා විසින්)

ක්‍රියාකාරකම 2

පහත සඳහන් උපමා කතාවේ ඇතුළත් කාරක පද තෝරා ඒවා නම් කරන්න.

තමාට ම කැපුණු වළ

එක් මහලු සිංහයෙක් ගිලන් ව ගුහාවක ලැග සිටියේ ය. එසේ සිටින ඔහු බැලීමට නරියා පමණක් හැර අන් හැම සතෙක් ම පැමිණියේ ය. සිංහයාට ඇසෙන පරිදි නරියා ගැන ගතු කීමට වෘකයා මෙය හොඳ ප්‍රස්තාවක් කර ගති. "තමන්ගේ නායකයා වූ රජ්ජුරුවන්ට නරියා තුළ කිසි ගෞරවයක් නැති නිසයි ඌ එතුමා බැලීමටවත් නො ආවේ"යි වෘකයා කීය. ඒ අතර පැමිණි නරියාට මේ කථාවේ අග කොටස ඇසිණි. සිංහයා තර්ජනාත්මක ලෙසින් නරියාට ගෙරෙව්වේ ය. නරියා ද තම නිදහසට කරුණු කියන්නට අවසර අයැ ද සිටියේ ය. "මෙහි රැස් ව සිටින සතුන්ගෙන් කොයි සතා ද ඔබතුමාට මා තරම් පිහිටක් රැගෙනවිත් සිටින්නේ? ඔබ තුමාගේ රෝගයට බෙහෙත් සොයා සෑම තැන ම ඇවිද්දෙමි. අන්තිමේදී පිළියමක් සොයා ගතිමි"යි හේ පැවසී ය. "හනික ම බේත කියව"යි සිංහයා අණ කළේ ය. "වෘකයෙකු පණ පිටින් හම ගසා රස්නය තිබියදී ම ඒ හම පොරවා ගත යුතු ය"යි නරියා කීවේ ය. ගත වූයේ මොහොතකි. වෘකයා තවත් ජීවත් නොවී ය.

නුවණට හුරු දෙය නම් තම නායකයාගේ කේන්තිය ඇවිස්සීම නොව ඔහුගේ හොඳ හිත දිනා ගැනීමෙන් ප්‍රයෝජන ලැබීම යැයි නරියා සිනාසෙමින් පැවසී ය.

- ඊසෝප් උපමා කතා -

ක්‍රියාකාරකම 4

- පුවත්පත් වාර්තා ඇසුරෙන් ක්‍රියා කාරක පද සම්බන්ධතාව සහිත වාක්‍ය 20ක් ලියා ඒවායෙහි කාරක හා ක්‍රියා සම්බන්ධ වී ඇති අයුරු දක්වන්න.

iqNdIs;

විද්‍යාතුරානං න සුඛං න නිද්‍රා

ඉගෙනීමට නැඹුරු වූ තැනැත්තා සැප හා නින්ද නැත.

iqÑka;k

ඔබ කෙරෙහි විශ්වාසය ඇති කරගන්න.
එහෙත් ඔබට කළ හැක්කේ කුමක් ද යි ලෝකයට නොකියන්න.
එය ක්‍රියාවෙන් පෙන්නුම් කරන්න.